

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın T.C Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar tarafından Anayasanın 98'inci, Meclis İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını saygıyla arz ederim. 16.12.2024

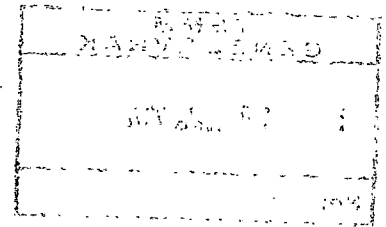

Deniz YAVUZYILMAZ
Zonguldak Milletvekili

T.C Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından, Norveç Kamu İktisadi Teşebbüsü Equinor ASA petrol şirketinden 2017 yılında, 7 adet Mobil Elektrik Santrali satın alınmıştır. Satın almaların ardından kamuoyuna yapılan açıklamada; “Her biri 25 megawatt gücündeki 7 adet Mobil Elektrik Santrali, Türkiye’nin 7 bölgesindeki trafolarla konumlandırılacak. Trafo merkezlerinde doğalgaz olmadığı için motorinle çalıştırılacaklar. Mobil elektrik santrallerinin her birine 30 ton motorin bulunan tankerler eşlik edecek. Deprem ve diğer afet durumlarında ya da enerji talebi arttığında Mobil Elektrik Santralleri çalıştırılacak ve her biri 50 bin evin elektrik ihtiyacını karşılayacak.” denilmiştir.

Söz konusu satın almadan 2 yıl sonra, dönemin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, 28 Haziran 2019 günü Ambarlı Termik Santrali Tesislerinde düzenlenen törende yaptığı konuşmasında;

“Bugün açılışını gerçekleştirdiğimiz her biri 25 megavat gücünde toplam 175 megavatlık 7 mobil elektrik santralle kısa dönemli enerji arz güvenliğini sağlamak adına da önemli bir adım atıyoruz. Santrallerimiz anlık ihtiyacın karşılanmasında en hızlı çözümü sunacak. Neden en hızlı çözüm diyoruz? Çünkü bir elektrik santralinin yapımı ve işletmeye alınması yaklaşık 36 ay ancak bu santraller 48 saat gibi kısa bir sürede montaj ve demontaj yapılabilir.

Santrallerimizin taşınması da oldukça pratik. Lojistiği ve transferi son derece kolay ve esnek. Böylece ihtiyaç olması halinde tek bir mobil santralle 50 bin hanenin elektrik ihtiyacını karşılayacağız. Elektrik enerjisi aciliyeti arz eden bir nokta mı var? Bu santralleri kolay bağlantı özelliği sayesinde bölgedeki uygun trafo merkezine intikal ettirerek enerji ihtiyacına en pratik cevabı vereceğiz. Santrallerimiz çok kısa sürede tam yüke çıkabilme kapasitesine sahip. Yani alanda ihtiyaç duyulan enerjiyi santrallerimiz maksimum kapasiteyle sağlayacak güce ve etkinliğe sahip.

Elektrik kesintileri, arızalar, iletim ya da dağıtımdan kaynaklanan sorunlar, afet ve acil durumlar ya da diğer olağandışı durumlarda santraller elektrik enerjisi üreterek olası krizlere karşı hızlı ve etkin reaksiyon almamızı sağlayacak. Mobil santrallerimiz bu alandaki hareket kabiliyetimizi ve esnekliğimizi büyük oranda geliştirecek. Mobil santrallerin ilk etapta İstanbul Avrupa ve Anadolu Yakası ile Adana, Ankara, Antalya, Diyarbakır ve İzmir'deki trafo merkezleri olmak üzere 7 noktada bağlantısını gerçekleştireceğiz.” ifadelerine yer vermiştir.

Bu açıklamandan sadece 16 ay sonra ise Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 15 Kasım 2020 tarihinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine ziyareti sırasında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devletine (KKTC) jeneratör hibe edilmesi yönünde talimat vermiştir. Talimatın ardından, KKTC Başbakan Yardımcılığı, Ekonomi ve Enerji Bakanlığı ve TC Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı arasında “Petrol Ürünleri Ticaretine ve 2 adet Mobil Treyler Elektrik Santralinin Tesis Edilmesine İlişkin İşbirliği Protokolü” 29 Nisan 2021 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır. 25 Megawatt gücünde 2 adet Mobil Elektrik Santralli, 29 Aralık 2022 tarihinde Gazimağusa Limanı’nda KKTC’li yetkililere teslim edilmiştir. Elektrik Üretim Anonim Şirketi (EÜAŞ) söz konusu protokol kapsamında, mobil elektrik santrallerinin, Türkiye’deki mevcut lokasyonundan KKTC’ye naklinden, KKTC tarafından gösterilen yere tesis edilmesinden, dağıtım kontrol sisteminin rehabilitasyonundan, santrallerin devreye alınmasından, ilk 6 ay süre ile işletilmesinden ve bu süre zarfındaki bakımlarından sorumlu olacaktır.

Bu bağlamda;

- 1- Mobil Elektrik Santralleri hangi amaçlarla, hangi tarihte, hangi fiyatla, hangi usullere göre satın alınmıştır? Söz konusu satın alma hangi mal, malzeme, tedarik, hizmet ve garantileri kapsamıştır?
- 2- Mobil Elektrik Santralleri hangi tarihte, hangi şirket/şirketler tarafından üretilmiştir? Santraller satın alınırken, eski teknoloji ve 2. el oluşlarından kaynaklanabilecek sorunlara ilişkin ne tür önlemler alınmıştır?
- 3- Eski teknoloji ile imal edilen ve ETKB’ınca 2. el olarak tedarik edilen söz konusu mobil elektrik santrallerinin satın alım ve işletilmesi işlemleri “Elektrik Üretim Ve Elektrik Depolama Tesisleri Kabul Yönetmeliği” gibi dönemin ilgili mevzuatlarına uygun olarak mı gerçekleştirilmiştir?
- 4- Mobil Elektrik Santrallerinin, satın alındığı 2017 yılından, dönemin Enerji Bakanı Fatih Dönmez ’in santrallerin devreye alındığına dair kamuoyuna açıklama yaptığı 2019 yılına kadar, aradan geçen yaklaşık 2 yıllık süre zarfında devreye alınmamasının nedeni nedir?
- 5- Yedi adet Mobil Elektrik Santralinden ikisinin, dönemin Enerji Bakanı Fatih Dönmez’in santrallerin devreye alındığını kamuoyuna duyurduğu 2019 yılından sadece 16 ay sonra KKTC’ye hibe edilmesinin nedeni nedir?

- 6- Mobil Elektrik Santrallerinin, satın alındığı 2017 yılından günümüze dek hangi afet, acil durumlar ya da diğer olağandışı durumlarda kullanılabilmişlerdir? 6 Şubat 2023 depremlerinde Mobil Elektrik Santrallerinin kullanılması mümkün olabilmiş midir?
- 7- Mobil Elektrik Santrallerinin, 6 Şubat 2023 depremlerinde ve ülkemizde geçtiğimiz yıllarda gerçekleşen uzun süreli elektrik kesintileri dönemlerinde kullanılamadılar ise bunun nedeni nedir?
- 8- Mobil santrallerin 2019 yılında planlandığı üzere, İstanbul Avrupa ve Anadolu Yakası ile Adana, Ankara, Antalya, Diyarbakır ve İzmir'deki trafo merkezlerindeki 7 farklı noktada bağlantısının gerçekleştirilmeme gerekçesi nedir?
- 9- Mobil Elektrik Santrallerinin hali hazırda bakım, onarım, otomasyon sistemleri, yazılım güncelleme gibi mekanik, elektriksel, yazılımsal sorunları bulunmakta mıdır?
- 10- Satın alınan Mobil Elektrik Santrallerden kaç tane halen Türkiye'de bulunmaktadır? Söz konusu santraller şu an nerededir? Emre amade vaziyette ve ihtiyaç duyulması halinde kullanıma hazır durumda mı bekletilmektedir?
- 11- Kalan santrallerin yurdun farklı noktalarına yerleştirilmesi düşünülmekte midir? Santrallerin başka ülkelere satışı yahut Suriye vb. ülkelere hibe edilmesi düşünülmekte midir? 16.12.2024

